

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МЕНДЕЛЕЕВСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ТУРАЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

Решение
2021 елның 22 мартаңнан

Карап
№ 26

Муниципаль берәмлек халкының
яисә аның өлешенең инициатив проектлары
гамәлгә ашырылырга мөмкин
муниципаль берәмлек территориясенең
бер өлешен билгеләү тәртибен раслау турында.

2021 елның 1 гыйнварыннан үз көченә кергән «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законга үзгәрешләр керту хакында» 2020 елның 20 июлендәге 236-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Турай авыл жирлеге Советы КАРАР БИРӘ:

1. Муниципаль берәмлектә яшәүчеләрнең яисә аның өлешендә яшәүчеләрнең инициативалы проектлары гамәлгә ашырыла торган муниципаль берәмлек территориясе өлешен билгеләү тәртибен расларга (кушымта).
2. Өлеге каарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Менделеевск муниципаль районының рәсми сайтында <http://mendeleevsk.tatarstan.ru> «Турай авыл жирлеге» бүлгендә урнаштырырга.
3. Өлеге каар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә дип билгеләргә.
4. Өлеге каарның үтәлешен контролльдә тотуны Турай авыл жирлеге Советының социаль-мәдәни мәсьәләләр, законлылык, хокук тәртибе һәм Кеше хокуклары буенча комиссиясенә йөкләргә.

Турай авыл жирлеге
Советы Рәисе

А.М.Рәхимова.

Күшымта
Татарстан Республикасы
Менделеевск муниципаль районы
Турай авыл жирлеге Советының
2021 елның 22 мартаңнан
26 нчы номерлы каарына

**Муниципаль берәмлек халкының яисә аның өлешенең инициатив проектлары
гамәлгә ашырылыша мөмкин муниципаль берәмлек территориясенең
бер өлешен билгеләү тәртибе**

1. Турай авыл жирлеге яки аның өлеше халкы өчен өстенлекле булган чарапарны тормышка ашыру, жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яки башка мәсьәләләрне хәл итү буенча, аларны хәл итү хокуки Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Турай авыл жирлеге башкарма комитетына (алга таба – Жирлек Башкарма комитеты) инициативалы проект кертелергә мөмкин. Инициативалы проектлар гамәлгә ашырыла торган Турай авыл жирлеге территориясенең бер өлешен билгеләү тәртибе Турай авыл жирлеге Советының (алга таба-Жирлек Советы) норматив хокукый акты белән билгеләнә.

2. Инициатив проектны керту инициативасы белән уналты яшькә житкән һәм тиешле муниципаль берәмлек территориясендә яшәүче кимендә ун гражданың саны, территориаль ижтимагый үзидарә органнары, авыл торак пункты старостасы (алга таба - проект инициаторлары) инициатив төркем чыгыш ясарга хокуклы. Инициатив төркемнең минималь саны Жирлек Советының норматив хокукый акты белән киметелергә мөмкин. Жирлек Советының норматив хокукый акты нигезендә проект инициаторы булу хокуки шулай ук тиешле муниципаль берәмлек территориясендә эшчәнлек алыш баручы башка затларга да бирелергә мөмкин.

3. Инициативалы проект үз эченә түбәндәгә мәгълүматларны алыша тиеш:

- 1) жирлек халкы яки аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган проблеманы тасвирлау; ;
- 2) әлеге проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;
- 3) инициативалы проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтиҗәсен (көтелгән нәтижәләрен) тасвирлау;
- 4) инициативалы проектны гамәлгә ашыру өчен кирәклे чыгымнары алдан исәпләү;
- 5) инициативалы проектны гамәлгә ашыруның планлаштырылган сроклары;
- 6) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынган затларның планлаштырылган (мөмкин) финанс, мәлкәт һәм (яки) хезмәт катнашуы турында белешмәләр;
- 7) инициативалы проектны гамәлгә ашыру өчен, планлаштырылган инициатив түләүләр күләменнән тыш, әлеге акчаларны файдалану құздә тотылган очракта, жирле бюджет акчалары күләменә күрсәту ;
- 8) жирлек Советының норматив хокукый актында билгеләнгән тәртип нигезендә, инициатив проект гамәлгә ашырылачак Турай авыл жирлеге территориясенә яисә аның өлешенә күрсәтмә (Жирлек Советының норматив хокукый актында билгеләнгән тәртип нигезендә);
- 9) Жирлек Советының норматив хокукый актында каралган башка белешмәләр.

4. Инициативалы проект, аны жирлек башкарма комитетына керткәнчә, гражданнар жыенеңдә, жыелышында яки конференциясендә, шул исәптән территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар

жыелышында яки конференциясендә, инициативалы проект түрүнде фикер алышу, аның жирилек халкы мәнфәгатьләренә яки аның өлешенә туры килүен билгеләү, инициативалы проектны тормышка ашыруның максатка ярашлыгын билгеләү, шулай ук гражданнар жыены яки конференциясе тарафыннан инициативалы проектка ярдәм итү түрүнде Карап кабул итү максатыннан каралырга тиеш. Шул ук вакытта бер жыенда, бер жыелышта яки гражданнарның бер конференциясендә берничә инициативалы проектны карау мөмкин.

Авыл жирилеге Советының норматив-хокукый акты белән гражданнарның инициативалы проектка ярдәм итү түрүндагы мәсьәлә буенча фикерен ачыклау, шулай ук гражданнарны сораштыру, аларның имзаларын жыю юлы белән дә күздә тотылыша мөмкин.

Проект инициаторлары инициаторлары инициативалы проектны авыл жирилеге башкарма комитетына керткәндә, аңа жыен, жыелыш яки гражданнар конференцияләре беркетмәсен, гражданнар арасында үткәрелгән сораштыру нәтижәләрен һәм (яки) жирилек халкының инициатив проектын яки аның өлешен хуплавын раслаучы кул кую көгазыләрен куялар.

5. Инициативалы проектны авыл жирилеге башкарма комитетына кертү түрүндагы мәгълүмат инициативалы проект кертелгәннән соң өч эш көне эчендә «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә муниципаль берәмлекнән рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш һәм әлеге статьяның З өлешендә күрсәтелгән белешмәләр, шулай ук проект инициаторлары түрүнде белешмәләр булырга тиеш. Бер үк вакытта гражданнар жирилек башкарма комитетына инициатив проект буенча үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен бирү мөмкинлеге түрүнде хәбәр итәләр, аларны тәкъдим итү вакыты биш эш көненнән дә ким булмаска тиеш. Үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен унтугыз яше тулган жирилек халкы жибәрергә хокуклы. Авыл жирилеге башкарма комитеты әлеге мәгълүматны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаса, әлеге мәгълүмат Менделеевск муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырыла, аның составына әлеге жирилек көрә. Авыл торак пунктynда әлеге мәгълүмат иске авыл жирилеге гражданнарының игътибарына житкерелергә мөмкин.

6. Инициативалы проект авыл жирилеге башкарма комитеты тарафыннан әлеге проект кертелгәннән соң 30 көн эчендә мәжбүри каралырга тиеш. Авыл жирилеге башкарма комитеты инициативалы проектны карау нәтижәләре буенча түбәндәге карапларның берсен кабул итә:

1) инициатив проектны хупларга һәм аның өстендей эшне жириле бюджет түрүндагы карап белән каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә жириле бюджет проектын төзу һәм карау тәртибенә (жириле бюджет түрүндагы карапга үзгәрешләр кертү) ярашлы максатларга һәм (яисә) тиешле максатларга һәм (яисә) тәртиптә дәвам итәргә;

2) инициатив проектны хуплаудан баш тартырга һәм инициатив проектны хуплаудан баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, аны проект инициаторларына кире кайтарырга.

7. Жирилек башкарма комитеты түбәндәгә очракларның берсендә инициатив проектны хуплаудан баш тарту түрүнде карап кабул итә:

1) инициатив проектны кертүнен һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;

2) инициатив проектын Россия Федерациясенен федераль законнары һәм башка норматив хокукый актлары, Россия Федерациясе субъектларының законнары һәм башка норматив хокукый актлары таләпләренә, муниципаль берәмлек уставына туры килмәве;

- 3) жирлекнең кирәкле вәкаләтләре һәм хокуклары булмаганлыктан, инициатив проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;
- 4) инициатив түләүләре барлыкка килмәгән инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәкле чаралар күләмендә жирле бюджет акчалары булмау;
- 5) инициатив проектта тасвириланган проблеманы нәтижәлерәк хәл иту мөмкинлеге булу;
- 6) инициатив проектны конкурс буенча сайлап алуны узмаган дип тану.

8. Жирлекнең башкарма комитеты әлеге статьяның 7 өлешендәге 5 пунктында каралган очракта проект инициаторларына бергәләп инициатив проектны эшләп бетерергә тәкъдим итәргә, шулай ук аны үз компетенцияләре нигезендә башка муниципаль берәмлек Поселе яисә дәүләт органы башкарма комитеты карамагына тәкъдим итәргә тиеш.

9. Инициатив проектларны күрсәтү, керту, тикшерү, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткәрү тәртибе муниципаль берәмлекнең Поселение (вәкиллекле орган вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы гражданнар жыены) советы тарафыннан билгеләнә.

10. Россия Федерациясе субъекты бюджетыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән финанс ярдәме алу өчен тәкъдим ителә торган инициатив проектларга карата инициатив проектлар булырга тиешле белешмәләр составына таләпләр, инициатив проектларны карау тәртибе, шул исәптән аларны хуплаудан баш тарту өчен нигезләр, мондый инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу тәртибе һәм критерийлары закон һәм (яисә) Россия Федерациясе субъектының башка норматив хокукий акты нигезендә билгеләнә. Бу очракта әлеге статьяның 3, 6, 7, 8, 9, 11 һәм 12 өлешләрендәге таләпләр кулланылмый.

11. Жирлекнең Башкарма комитетында берничә инициативалы проект кертелгән очракта, шул исәптән эчтәлеге буенча шундый ук өстенлекле проблемаларны тасвирилаганда, Поселения башкарма комитеты конкурс нигезендә сайлап алуны оештыра һәм бу хакта проектның инициаторларына хәбер итә.

12. Инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткәрү коллегиаль органга (комиссиягә) йөкләнә, аның Формалаштыру һәм эшчәнлек тәртибе жирлек Советының норматив хокукий акты белән билгеләнә. Коллегиаль орган (комиссия) составы жирлек башкарма комитеты тарафыннан формалаштырыла. Шул ук вакытта коллегиаль орган (комиссия) әгъзаларының гомуми саныннан яртысы жирлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнергә тиеш. Проект инициаторларына һәм аларның вәкилләренә конкурс нигезендә сайлап алуны уздырганда коллегиаль орган (комиссия) инициативалы проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян иту мөмкинлеге тәэммин итепергә тиеш.

13. Проектның инициаторлары, Турай авыл жирлеге территориясендә яшәүче гражданнар жыены, жыелышы яки конференциясе белән вәкаләтле башка гражданнар, шулай ук Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән башка затлар, инициативалы проектны Россия Федерациясе законнарына каршы килми торган рәвешләрдә гамәлгә ашыруны ижтимагый контрольдә тотарга хокуклы.

14. Жирлек Башкарма комитетының инициатив проектын карау, инициатив проектны тормышка ашыруның барышы, шул исәптән акча средствонардыннан файдалану, милек һәм (яки) аны тормышка ашыру белән кызыксынучы затларның

хезмәт катнашуы түрүнда мәгълүмат басылып чыгарга (халықка житкерелергә) һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру нәтижәләре түрүнда авыл жирлеге башкарма комитеты хисабы инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәмамланғаннан соң 30 календарь көн эчендә басылып чыгарга (халықка житкерелергә) һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш. Авыл жирлеге башкарма комитеты әлеге мәгълүматны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә урнаштыру мәмкінлеге булмаса, әлеге мәгълүмат Менделеевск муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырыла, аның составына әлеге жирлек көрә. Авыл торак пунктynда әлеге мәгълүмат иске авыл жирлеге гражданнарының иғтибарына житкерелергә мөмкин.